

WIELKI PRZED BOGIEM W KLEJNOCIE KORONIE

POCHODNIA ŚWIATŁA, RODAKU PATRONIE

św. Stanisław Biskup Męczennik

Elżbieta Chmura

Św. Stanisław to patron Polski i archidiecezji krakowskiej, jeden z poprzedników papieża Jana Pawła II na stolicy biskupiej jednego z najważniejszych biskupstw Polski, założonego w 1000 r. Stanisław ze Szczepanowa (ur. ok. 1030 w Szczepanowie, zm. 11 kwietnia 1079 w Krakowie) – polski duchowny katolicki, biskup krakowski, męczennik, święty Kościoła katolickiego, jeden z głównych patronów Polski. Imię Stanisław znaczy tyle, co „stać się sławnym”. Pochodzenie i data urodzin Stanisława nie są znane. Według tradycji uznaje się, że urodził się 26 lipca 1030r. w Szczepanowie, jako syn Wielisława i Bogny. Odebrał staranne wykształcenie, najpierw w gnieźnieńskiej szkole katedralnej, a w późniejszym we Francji lub w Belgii w Liege, gdzie znajdował się jeden z najlepiej postawionych ośrodków naukowych w ówczesnym świecie chrześcijańskim. Stanisław zetknął się

tam z silnym prądem podkreślającym niezależność Kościoła od państwa. Po powrocie do kraju, pełnił funkcje pomocnicze w zarządzie diecezją, należąc do zespołu kapłanów, prowadzących życie kanoniczne przy katedrze krakowskiej, skąd powołany został do grona kapelanów książęcych. Zasłynął jako kaznodzieja i misjonarz Małopolski, pracował także w kancelarii biskupa krakowskiego Lamberta, który wyznaczył go na swego następcę. Po śmierci Lamberta, obrany został ordynariuszem diecezji, a w 1072 za zgodą księcia Bolesława Szczodrego, został konsekrowany na biskupa krakowskiego. Okres posługi biskupiej Stanisława zaliczany jest do najświetniejszych za panowania Piastów. Biskup Stanisław sprowadził do Polski legatów rzymskich, zorganizował od nowa metropolię gnieźnieńską, podjął działania mające na celu koronację Bolesława Szczodrego w 1075 roku. Dzięki wskrzeszeniu metropolii

ŚWIĘCI ZNANI I MNIEJ ZNANI

gnieźnieńskiej, ustaly pretensje metropolii magdeburskiej do zwierzchnictwa nad diecezjami polskimi. Biskup Stanisław troszczył się nie tylko o rozwój terytorialny chrześcijaństwa w Polsce, ale przede wszystkim był duszpasterzem, który nie wahał się upomnieć nawet króla, gdy ten postępował niewłaściwie. Stał w obronie zbyt surowo karanych członków spisku antykrólewskiego i zagroził Bolesławowi kłatwą kościelną. Król potraktował go wtedy jak zwykłego poddanego, który nie dochował mu wierności osobistej. Bez procesu sądowego wykonał na nim karę śmierci w 1079 roku. Zdarzenia z 1079 roku wskazują, że św. Stanisław był człowiekiem czynnym i nie było mu obojętne, co się dzieje w Państwie Polskim. Miał zasady, dla których nie wahał się oddać swego życia. *Z całego królestwa zbiegali się tłumnie tak duchowni jak i świeccy, pragnąc oświecić się w przypadkach wątpliwych lub prosząc o radę w potrzebach sumienia, których on uprzęjmie przyjmował, a będąc z natury przystępnym i ludzkim, zasiliał ich swoją radą i znamienitą nauką (...). Nienawidząc wszelkiej obłudy i udawania, był prostym i otwartego serca. Był podporą ślepych, pokojem ubogich, ucieczką prześladowanych, pociechą płaczących. Świeciła*

w nim głęboka pokora, trudna do wypowiedzenia łaskawość, nieograniczona litość. Unydatniały się w nim nadzwyczajna uczciwość, wielka powaga, wysoka skromność życia, wybitny rozsądek i oględność w słowach. W radzeniu, w sądzeniu, w wyrokowaniu był umysłem człowieka nieuprzedzonego, czystego i wolnego od wszelkiego cienia dumy lub chciwości. Pierwszym i najulubieńszym jego staraniem było podejmować się i bronić spraw ludzi ucisnionych. Zawsze gotów dawać przytułek biednym, obronę słabym, pomoc przygnębionym jakimkolwiek nieszczęściem. Był niezależny w wypełnianiu swoich obowiązków, choć to go naraziło na zarzut sprzeniewierzenia się królowi, z którym żył dotychczas w przyjaźni. Przyjął śmierć z pobudek religijnych i został męczennikiem. Według kroniki Mistrza Wincentego, Stanisław najpierw grozi Bolesławowi zagładą królestwa, wreszcie wyciąga ku niemu miecz kławy. Następnie nie stawiał się po wezwaniu przed sąd królewski, gdyż nie pozwalało mu na to prawo kanoniczne. Został wówczas przez króla bezprawnie skazany na śmierć. W skarbcu Katedry Wawelskiej w bogatej, artystycznej szkatule – relikwiarzu, znajduje się czaszka św. Stanisława. Ufundowała ją królowa Elżbieta. Ściany relikwiarza zdobią sceny z życia św. Męczennika:

kupno wsi, wskrzeszenie Piotrowina, jego świadectwa przed sądem królewskim, śmierć biskupa, posiekanie jego zwłok, orły na straży jego zrośniętego cudownie ciała, złożenie do grobu ciała Biskupa i kanonizacja. Wieko jest wysadzone klejnotami. Na czaszce widać ślady 7 uderzeń ostrego żelaza. Św. Stanisław został uderzony z tyłu czaszki. W Polsce kult św. Stanisława rozwinął się od końca XII wieku, a katedra wawelska nosi wezwanie jego i św. Wacława Czeskiego. W Krakowie znajduje się jego sanktuarium, w kościele Paulinów na Skalce. W I niedzielę po święcie św. Stanisława, odbywa się procesja z relikwiami świętego, w której bierze udział Episkopat Polski, przedstawiciele duchowieństwa, zakonów i laikatu. 2 maja 1669 r. krakowska kapituła zamówiła u gdańskiego złotnika Piotra von der Rennen trumienny relikwiarz świętego. Ozdobiony 12 scenami z życia św. Stanisława sarkofag, znajduje się w katedrze wawelskiej. 8 września 1253 r. w bazylice świętego Franciszka w Asyżu, Stanisław został kanonizowany przez papieża Innocentego IV. Uroczystość podniesienia relikwii Świętego i ogłoszenia jego kanonizacji w Polsce

odbyła się 8 maja 1254 r. Tradycyjne wspomnienie św. Stanisława w Kościele katolickim obchodzone jest 11 kwietnia, natomiast w polskim Kościele 8 maja i ma rangę uroczystości liturgicznej. W 1963 r. papież Jan XXIII ustanowił św. Stanisława, wraz ze św. Wojciechem i NMP Królową Polski, pierwszorzędnym Patronem Polski. Jest również patronem Gniezna (razem ze św. Wojciechem) i Krakowa (wraz ze św. Florianem); jest patronem archidiecezji krakowskiej, lubelskiej, poznańskiej i warszawskiej oraz diecezji kieleckiej, płockiej, sandomierskiej i tarnowskiej. Jan Paweł II nazwał go **"patronem chrześcijańskiego ładu moralnego"**. W ikonografii, św. Stanisława przedstawia się w szatach pontyfikalnych. Jego atrybuty to orzeł, pastorał, umarły Piotrowin. Najstarsze zachowane do naszych czasów ilustracje przedstawiające żywot świętego, pochodzą z ok. 1333 r. Św. Stanisławowi zostały poświęcone dwa wielkie dzieła muzyczne. Pierwszym jest oficjum rymowane, napisane (ok. 1253), przez Wincentego z Kielczyna na uroczystość kanonizacji, drugim – Beatus Vir Henryka Mikołaja Góreckiego, zamówiony w 1978 przez (jeszcze) kardynała Karola Wojtyłę na

900-lecie męczeństwa świętego, a wykonany w 1979 r. i dedykowany już papieżowi Janowi Pawłowi II. Święto patrona naszej parafii, św. Stanisława, obchodzimy 8 maja. Co roku z tej okazji odbywa się odpust parafialny.

Modlitwa do św. Stanisława

*W wierze wątpiących utwierdzający,
módl się za nami.*

*Patronie we wszystkich potrzebach,
módl się za nami.*

*Módl się za nami święty Stanisławie,
abyśmy się stali godnymi obietnic
Chrystusowych.*

<http://wikimedia.org>

